

TARJIMA LOYIHASINI BOSHQARISH

Andijon davlat chet tillari instituti

Ingliz tili filologiyasi o'qitish

metodikasi va tarjimashunoslik fakulteti

TNA 101-guruh talabasi

O'rinboyeva Gulsevar

Annotatsiya: Ushbu maqolada tarjima loyihasini boshqarish jarayoni, uning bosqichlari, tarjimon va loyiha menejerining vazifalari, vaqtni boshqarish, sifat nazorati va texnologiyalardan foydalanish masalalari yoritiladi. Shuningdek, tarjima jarayonida uchraydigan muammolar va ularni samarali hal etish yo'llari tahlil qilinadi. Maqola tarjimonlar, talaba va yosh mutaxassislar uchun amaliy tavsiyalarni o'z ichiga oladi.

Kalit so'zlar: tarjima loyihasi, boshqaruv, loyiha menejeri, tarjimon, CAT-tools, sifat nazorati, terminologiya, muddat, kommunikatsiya

Annotation: This article explains the process of managing a translation project, its main stages, and the responsibilities of the people involved. It also discusses common problems in translation projects and gives simple solutions for them.

Keywords: translation project, management, project manager, translator, CAT tools, quality control, terminology

Kirish. Global kommunikatsiya kuchaygan davrda tarjima xizmatlariga bo'lgan ehtiyoj sezilarli darajada oshmoqda. Mazkur ehtiyoj tarjima jarayonini oddiy matn ko'chirish emas, balki aniq rejalangan loyiha sifatida boshqarishni talab qiladi. Shu sababli, tarjima loyihasini boshqarish zamonaviy tarjimonlik sohasining muhim bo'lagiga aylangan.

Tarjima loyihasini boshqarish tushunchasi

Tarjima loyihasini boshqarish — bu tarjima jarayonining barcha bosqichlarini rejalashtirish, taqsimlash, nazorat qilish va yakuniy natijani sifatli yetkazib berishni ta'minlash faoliyatidir. Bu jarayonda loyiha menejeri, tarjimon, muharrir, korrektorga tegishli vazifalar belgilanadi.

Loyiha menejerining vazifalari

Loyiha menejeri tarjima jarayonining markaziy figurasi hisoblanadi. Uning asosiy vazifalari:

- mijoz talablarini aniqlash;
- loyiha hajmi va muddatlarini belgilash;
- tarjimonlarni tanlash va vazifalarni taqsimlash;
- ish jarayonini monitoring qilish;
- sifat nazoratini tashkil etish;
- yakuniy faylni mijozga yetkazish.

Bu vazifalarning barchasi kommunikatsiya va mas'uliyatni talab etadi.

Tarjima jarayonining bosqichlari

Tarjima loyihasi odatda quyidagi bosqichlarda amalga oshiriladi:

1. Buyurtmani qabul qilish

Mijozning maqsadi, matn turi, hajmi va muddatlari aniqlanadi.

2. Rejalashtirish

Tarjimonlar soni, texnik vositalar, terminoloji baza va vaqt taqsimoti belgilanadi.

3. Tarjima qilish

Tarjimon matn ustida ishlaydi va terminologik izchillikni ta'minlaydi.

4. Muharrirlik va korrektura

Muharrir matnning uslubiy, grammatika va mazmuniy jihatlarini tekshiradi.

5. Sifat nazorati (QA)

CAT-tool vositalari orqali xatoliklar aniqlanadi va tuzatiladi.

6. Yetkazish va fikr-mulohaza olish

Yakuniy hujjat mijozga taqdim qilinadi, zarur bo'lsa qayta ishlanadi.

Texnologiyalardan foydalanish

Bugungi kunda tarjima loyihalarini boshqarishda texnologiyalar muhim rol o'ynaydi.

Eng ko'p qo'llaniladigan vositalar:

CAT-tools (Computer-Assisted Translation): SDL Trados, MemoQ, Smartcat;

Terminologiya bazalari;

Bulutli platformalar: Google Drive, OneDrive;

Loyiha boshqaruv tizimlari: Trello, Asana, Jira.

Ushbu vositalar vaqtni tejaydi, xatoliklarni kamaytiradi va jarayonni ancha samarali qiladi.

Tarjima loyihasida uchraydigan muammolar

Tarjima jarayonida ko'plab muammolar uchrashi mumkin, masalan:

noaniq yoki noto'g'ri berilgan texnik topshiriq;

qisqa muddat;

murakkab terminologiya;

tarjimon va mijoz o'rtasida yetarli kommunikatsiya bo'lmasligi.

Bularni hal etish uchun aniq aloqa, oldindan rejalashtirish va sifat nazoratiga qat'iy amal qilish talab etiladi.

Xulosa

Tarjima loyihasini boshqarish — bu murakkab, lekin aniq tashkil etilgan jarayon bo‘lib, uning muvaffaqiyati to‘g‘ri rejalashtirish, samarali kommunikatsiya va texnologiyalarni qo‘llashga bog‘liq. Zamonaviy tarjima bozorida professionallik va sifat aynan to‘g‘ri boshqaruv orqali ta’minlanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Austermühl, F. Translation and Technology. Routledge, 2020.
2. Schäler, R. Introduction to Translation Project Management. Localization Institute, 2018.
3. Bowker, L. Computer-Aided Translation Technology. University of Ottawa Press, 2021.
4. Pym, A. Exploring Translation Studies. Routledge, 2019.
5. O‘zbekiston tarjima markazlari amaliyoti bo‘yicha onlayn manbalar.